

[C. O. Pedersen.]

Sag at gøre, men deres Kræfter strækker ikke til. Hvis Sagen skal løses indenfor en ikke alt for lang Aarrække, er det nødvendigt, at man søger at stimulere ved Statens Støtte det private Initiativ, for at Udstykningen kan tage mere Fart end hidtil. Derfor vil jeg gerne lægge et godt Ord ind overfor den højtærede Minister og det kommende Udvalg, for at man kan tage op til Overvejelse, hvorledes man kan komme dette private Initiativ til Hjælp. Det vil være betydeligt bedre end at fortsætte med at stule efter, at Staten skal være den store Regulator. Der bliver nok til Staten endda, der bliver mere end tilstrækkeligt for Jordlovsudvalget og alle de kommende Landbrugsministre, men jeg ønsker, at den private Virksomhed ved Siden deraf faar Rum for de Kræfter, der agter at tage Opgaven op.

Jeg ønsker saa blot til Slutning at sige nogle faa Ord til den højtærede Minister. Den højtærede Minister var i Eftermiddags saa venlig til sidst at true os Venstremænd med det Valg, der skulde komme om nogle Aar. Det er mig i og for sig et Bevis for det, jeg allerede har sagt, at den højtærede Minister ikke gik til denne Sags Løsning ud fra samfundsmæssige Betragtninger, det var Partipolitikeren, der stak igennem til sidst. Men jeg vil gerne sige til den højtærede Minister, at han truer os hverken til at gaa med til Ekspropriation eller til udelukkende at gennemføre Fæstevæsenet. Det tror jeg nok, den højtærede Minister straks maa gøre sig klart, at det bliver der ikke noget af, og hvis den højtærede Minister har Brug for, at der oprettes Husmandsbrug i større Stil, hvis han agter at gavne den danske Ungdom og den Sag, vi her er samlede om at forhandle, tror jeg, han gør vel i at indstille sig noget anderledes. Sagen er af saa stor Betydning, at den vel kan kalde paa alle de gode Kræfter her i Landet, som den ligger paa Hjerte, og derfor vil jeg sige: Ministeren bør ikke kaste Vrag paa dem og slutte sin Tale med Trusler om Valg, som ikke kan føre til andet end til at sætte de Modsætninger, der allerede i Forvejen er til Stede, saa meget stærkere op mod hinanden.

Jeg vil med disse faa Ord endnu en Gang anbefale det kommende Udvalg at tage de Tanker, jeg her har fremsat om den private Udstykning, op til velvillig Overvejelse og, for saa vidt angaar den af Staten ledede Udstykning, tage under Overvejelse at forme Vilkaarene saaledes, at den danske Ungdom bliver stillet frit i Valget af den Brugsform, den fremtidig

vil benytte, vel at mærke saaledes, at de to Former bliver økonomisk ligestillede med hinanden.

Duborg: Jeg vil gerne knytte nogle Bemærkninger til den Forhandling, der har fundet Sted om disse Lovforslag. Det er jo et usædvanligt Forslag, Regeringen her er traadt frem med, usædvanligt derved, at det paa Forhaand er givet, at der ikke kan komme noget Resultat ud af det, som aabenbart fra den Side er det væsentligste i Spørgsmaalet, det, som nu er omtalt af det ærede Medlem Hr. C. O. Pedersen, hvis Opfattelse jeg ganske kan tiltræde. Der er imidlertid andre Spørgsmaal, der ikke har været saa stærkt fremme i Debatten, og som jeg kunde have Lyst til at gøre nogle Bemærkninger om.

I hele den Agitation, der er gaaet forud for denne Sag Sommeren igennem, og vi kan vel næsten sige Aar igennem, er der stadig fremhævet flere Forhold, som skulde være afgørende som Grundlag for, at det skulde være nødvendigt at gaa over til andre Brugsformer end Ejendomsformen og til Erhvervelse af Jord ved Ekspropriation, og jeg vil her særlig henlede Opmærksomheden paa de Spørgsmaal, der i saa Henseende har været mest i Forgrunden. Man har særlig lagt Vægt paa dette, at den nuværende Form, Ejendomsformen, har været den væsentligste Aarsag til den store Gældsforøgelser i Landbruget, og man er gaaet saa vidt i sin Agitationsform, at man har brugt — og for øvrigt ogsaa bruger her i Tinget — den Udtalelse, at Landbrugets Fremskridt bundfælder sig i stigende Gæld, saaledes at det ikke kommer Landbruget til gode, men i Virkeligheden kun er til Glæde for Kapitalisterne. Hvis der var sagligt Grundlag for en saadan Udtalelse, vilde det være en meget alvorlig Anke mod den nuværende Brugsform. Men jeg tror, at enhver, der har et dybere Kendskab til Forholdene og vil gøre sig den Ulejlighed at trænge ind i disse Spørgsmaal og ikke nøjes med en overfladisk Betragtning, vil komme til det Resultat, at en saadan Udtalelse vidner om en Overfladiskhed, der er ganske uforsvarlig i et saa vigtigt Spørgsmaal som dette, fordi denne Paastand helt igennem er ganske urigtig. Jeg vil ligeledes fremhæve, at der stadig siges, at de saakaldte samfundsskabte Jordværdier sætter Priserne paa Jord op og gør det vanskeligere for Slægt efter Slægt at erhverve Jord. Denne Betragtning har jo Tilslutning og Tiltro, kan man sige, i ret vide Kredse i vort Folk; særlig indenfor Radikalismen spiller netop